

Foto: Thomas Petersson

FESPACO – en festival med tyngd

Afrikansk film och kulturell mångfald var temat på filmfestivalen i Ouagadougou som visade att utbudet av film lika stort som Afrika är rikt på variation.

KLOCKAN ÄR TIO. DET ÄR LÖRDAG MORGON och solen värmer obarmhärtigt. Dofter av rakvatten blandas med svett och avgaser när bilarna far in mot stan. I Burkinas stora by, som huvudstaden Ouagadougou ofta kallas, ligger förväntan i luften. Det är början på FESPACO, den afrikanska kontinentens största filmfestival.

Ikväll blir det invigning på 4:e augustistadion. Då är alla Ouagabor och festivalbesökare välkomna. Med pompa och ståt ska presidenten skaka hand med filmregissörerna. Musikgrupper

ska spela och styltgångare i fina kläder springa ut på stadion.

På läktaren kommer det att säljas exotiska frukter. Gröna äpplen för nu är det fest. Mango hör till vardagen.

FESPACO SOM ÄGER RUM VARTANNAT ÅR firar 20 år. Det är en film- och tv-festival som huvudsakligen vänder sig till den afrikanska marknaden. Till skillnad från flera andra filmfestivaler i Afrika ligger fokus på afrikansk film av afrikanska regissörer. Men filmentusiaster från alla kontinenter kommer hit.

– Var kan jag få tag på ett program, frågar en schweizisk kvinna inne i festivaladministrationens hjärta vid Place de la Nation.

– Vi har inga program. Prova med presscentrat, svarar kvinnan bakom luckan i informationsbåset.

På presscentrat sitter en *traditionellt byggd* dam i färgglad klänning.

– Välkommen, hur står det till, säger hon.

– Har ni några festivalprogram här?

– Nej, men vi har festivalkataloger. Kom tillbaka i eftermiddag. Då har vi säkert fått programmen, svarar hon.

På Hotel Indépendance bor festivalens inbjudna gäster. Stämningen är förväntansfull. Vid poolkanten bjuds det hibiskus-saft, ingefärsjuice och sesamkex i väntan på en presskonferens. Swimmingpoolen blir en oas i festivalens hetta. Filmstjärnor och regissörer trängs kring poolkanten tillsammans med producer och distributörer.

NÅR FESPACO STARTADE 1968 fanns varken priser eller jury med i bilden. FESPACO var en vecka med afrikansk film som anordnades av lokala filmentusiaster och med hjälp av franska kulturcentret i Ouagadougou.

1970, samma år som den andra FESPACO ägde rum, nationaliserades filmdistributionen i Burkina Faso. Det var ett stort steg för hela det fransktalande Afrika. Hittills hade de franska företagen Secma och Comacico dominerat filmmarknaden i Västafrika. Initiativet markerade en afrikansk nations vilja att lägga grunden till en nationell filmindustri.

Tunisiern Tahar Cheriaa, som grundade filmfestivalen i Karthago, förespråkade utvecklingen av en afrikansk filmindustri. Han bidrog i mycket till att FESPACO fick de ekonomiska medel som behövdes för att bli en tävlingsfestival och ett återkommande evenemang.

Freddy Daëns, producent och distributör från Frankrike, började åka till FESPACO i slutet av 80-talet. Han säger att det nu är en självklarhet att vara här.

– Rent organisatoriskt är festivalen lika kaotisk som den var när jag började komma hit. Men det är en trevlig festival, en glad filmfest utan snobberi, säger han.

Han menar att flera av de traditionella franskspråkiga film-länderna söder om Sahara har tagit ett steg tillbaka i filmskapandet.

– Samtidigt är engelskspråkiga länder som Sydafrika och Nigeria på frammarsch. De visar prov både på dynamik och på kreativitet i sitt filmskapande.

På FESPACO år 2005 vann Sydafrika stort med filmen *Drums*. För ett drygt år sedan fick *Tsotsi* en Oscar för bästa utländska film.

– Jag är övertygad om att det har bidragit till större intresse för afrikansk film. Det går långsamt framåt med att upptäcka en hel filmkontinent som Afrika, men den är så sakteliga på väg, säger Katarina af Klintberg, som besöker FESPACO för CinemAfricas räkning.

SUZANNA PETERSSON KERO